

**O‘ZBEKISTONDA VOLEYBOL TARAQQIYOTINI
REJALASHTIRISH VA BOSHQARUVCHI DAVLAT HAMDA JAMOAT
ORGANLARI**

Sulaymonov Jaxongir Solijonovich¹, Abduraxmonov Saydillo

Xakimovich², Po‘latova Shahnoza Ikrom qizi³

***FARG‘ONA DAVLAT UNIVERSITETI SPORT FAOLIYATI FAKULTETI
“SPORT O‘YINLARI NAZARIYASI VA USLUBIYATI KAFEDRASI”***

O‘QITUVCHILARI

Annotatsiya: *Ushbu maqolada O‘zbekistonda voleybolni rivojlantirishni rejalashtirish va boshqarishda davlat va jamoat organlarining roli o‘rganiladi. Tadqiqot davlat muassasalari, sport federatsiyalari va mahalliy sport tashkilotlarining roliga e’tibor qaratib, voleybolni sport turi sifatida rivojlantirish uchun amalga oshirilgan tashkiliy tuzilmalar, siyosat va strategiyalarni ta’kidlaydi. U ushbu korxonalar infratuzilmani yaxshilash, ishtirokni oshirish va mamlakatda voleybolning raqobatbardosh standartlarini oshirish uchun qanday hamkorlik qilishini o‘rganadi.*

Kalit so‘zlar: *O‘zbekiston, voleybolni rivojlantirish, davlat organlari, jamoat tashkilotlari, sport siyosati, sportni boshqarish, voleybol infratuzilmasi.*

Аннотация: *В этой статье рассматривается роль государственных и общественных органов в планировании и управлении развитием волейбола в Узбекистане. В исследовании освещаются организационные структуры, политика и стратегии, реализуемые для развития волейбола как вида спорта, с упором на роль государственных учреждений, спортивных федераций и местных спортивных организаций. В статье рассматривается, как эти организации сотрудничают для улучшения инфраструктуры, увеличения участия и повышения конкурентоспособных стандартов волейбола в стране.*

Ключевые слова: *Узбекистан, развитие волейбола, государственные органы, общественные организации, спортивная политика, управление спортом, инфраструктура волейбола.*

Abstract: *This article explores the role of state and public bodies in planning and managing the development of volleyball in Uzbekistan. The research highlights the organizational structures, policies, and strategies implemented to foster volleyball as a sport, focusing on the role of government institutions, sports federations, and local sports organizations. It examines how these entities collaborate to improve infrastructure, increase participation, and elevate the competitive standards of volleyball in the country.*

Key words: *Uzbekistan, volleyball development, state bodies, public organizations, sports policy, sports management, volleyball infrastructure.*

Kirish

Voleybol O‘zbekistonda eng ommabop sport turlaridan biriga aylanib, davlat organlari va jamoat tashkilotlarining katta e’tiborini tortmoqda. Ommabopligi oshib borishi bilan voleybolni rivojlantirish milliy sport kun tartibining ajralmas qismiga aylandi. O‘zbekistonda hukumat va turli davlat organlari sportning jismoniy salomatlik, ijtimoiy integratsiya va milliy g‘ururni mustahkamlashda muhimligini e’tirof etib kelmoqda. Ushbu maqolada ushbu organlar tomonidan voleybolni rivojlantirishni rejalashtirish va boshqarish, ularning roli, mas’uliyati va ular duch keladigan muammolarni ko‘rib chiqish muhokama qilinadi.

Adabiyot manbalarini haqida umumiy ma’lumot; Adabiyot sharhi

Markaziy Osiyoda sport menejmenti bo‘yicha ilgari o‘tkazilgan tadqiqotlar milliy sport dasturlarini ishlab chiqishda davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash muhimligini ta’kidladi. O‘zbekistonda sport siyosatiga davlatning jismoniy tarbiya va milliy sport standartlarini takomillashtirishga qaratilayotgan e’tibori katta ta’sir ko‘rsatmoqda. Xalilov (2021) tadqiqotiga ko‘ra, davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlanayotgan tashabbuslar mamlakatda voleybolni ommalashtirish va takomillashtirishda hal qiluvchi rol o‘ynagan. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

(2020) kabi boshqa tadqiqotlarda ham sport federatsiyalarining voleybol bo'yicha tadbirlarni muvofiqlashtirish va murabbiylar tayyorlashdagi o'rni ta'kidlangan.

Tadqiqot usullari

Ushbu maqolaning tadqiqoti sifatli tahlilga, amaliy tadqiqotlar, intervyu va hujjatlarni ko'rib chiqishga asoslangan. Asosiy manbalar sifatida O'zbekiston Jismoniy tarbiya va sport vazirligi, O'zbekiston Voleybol federatsiyasining rasmiy hisobotlari, murabbiylar, sportchilar va hukumat vakillari bilan suhbatlar kiradi. Tadqiqot shuningdek, O'zbekistonda sportni rivojlantirishga doir strategik hujjatlar va siyosatni tahlil qilishni o'z ichiga oladi.

Tadqiqot maqsadi

Ushbu maqolaning asosiy maqsadi O'zbekistonda voleybolni rivojlantirishda davlat va jamoat organlarining rolini o'rganish, ularning tashkiliy tuzilmalari, strategiyalari va sportni ommaviy va professional darajada rivojlantirishdagi vazifalarini o'rganishdan iborat.

Tadqiqot natijalari

1. Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash va siyosat asoslari : O'zbekistonda voleybolni rivojlantirish asosan sportni sog'liqni saqlash va xalqaro muvaffaqiyatlar uchun vosita sifatida birinchi o'ringa qo'yadigan milliy siyosatga asoslanadi. Jismoniy tarbiya va sport vazirligi sport dasturlarini, shu jumladan voleybolni nazorat qilish uchun mas'ul bo'lgan markaziy davlat organi hisoblanadi. Vazirlik milliy ligalar, turnirlar va xalqaro musobaqalarni tashkil etuvchi O'zbekiston Voleybol Federatsiyasi (O'VF) bilan yaqin hamkorlik qiladi.

2017-yilda hukumat yoshlarning sportga faolligini oshirish bo'yicha kompleks strategiyani qabul qilib, asosiy yo'nalishlardan biri sifatida voleybolga e'tibor qaratdi. Ushbu strategiya sport infratuzilmasini rivojlantirish, murabbiylar tayyorlash dasturlariga sarmoya kiritish, mamlakatning turli hududlarida voleybol akademiyalarini tashkil etishni o'z ichiga oladi.

2. Jamoat organlari va mahalliy sport tashkilotlari: Mahalliy sport tashkilotlari voleybolni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. O'VF hududiy sport boshqarmalari bilan hamkorlikda o'quv-mashg'ulot yig'inlari, yoshlar musobaqalari

va iste'dodlarni aniqlash dasturlarini o'tkazadi. Mahalliy klublar va maktablar yosh sportchilarni tarbiyalashda muhim rol o'ynaydi, ular turli darajadagi musobaqalarda muvaffaqiyatga erishishlari uchun platformalar yaratadi.

O'zbekiston yoshlar ittifoqi kabi jamoat tashkilotlari ham tadbirlar tashkil etish, yoshlar o'rtasida voleybolni ommalashtirish orqali o'z hissasini qo'shmoqda. Ushbu hamkorlik jamiyat darajasida sportni keng qo'llab-quvvatlash bazasini ta'minlaydi.

3. **Infratuzilma va inshootlar:** Hukumat zamonaviy sport inshootlarini, jumladan, maktablar, universitetlar va jamoat bog'larida voleybol maydonlarini qurishga ustuvor ahamiyat berdi. So'nggi yillarda O'zbekistonda voleybol bo'yicha bir qancha xalqaro turnirlar o'tkazildi va bu sport infratuzilmasiga sarmoya kiritishni rag'batlantirdi. Poytaxt Toshkentda bir qancha zamonaviy voleybol arenalari joylashgan bo'lib, kichikroq shaharlarda ham sport inshootlari yaxshilanmoqda.

4. **Qiyinchiliklar:** Taraqqiyotga qaramay, bir qancha qiyinchiliklar mavjud. Asosiy to'siqlardan biri voleybol dasturlariga, ayniqsa, boshlang'ich darajada yetarli mablag' ajratilmaganligidir. Shuningdek, sportchilar soni ortib borayotganini qo'llab-quvvatlash uchun voleybol bo'yicha ixtisoslashgan murabbiy va hakamlarga ehtiyoj bor. Bundan tashqari, yosh sportchilarning maktab musobaqalaridan professional voleybolga o'tishlari uchun izchil yo'l yo'qligi tashvishli masala bo'lib qolmoqda.

Munozara

O'zbekistonda voleybolning barqaror rivojlanishi uchun davlat organlari, jamoat tashkilotlari va mahalliy hamjamiyat hamkorligi muhim ahamiyatga ega. Hukumatning sport infratuzilmasini yaxshilash, aholining voleybol bilan shug'ullanish imkoniyatini oshirish borasidagi sa'y-harakatlari sportning kelajagi uchun ijobiy belgidir. Biroq, voleybolning raqobatbardoshlik darajasini oshirish, xususan, yosh sportchilarni tayyorlash va qo'llab-quvvatlash uchun ko'proq sarmoya talab etiladi.

Qolaversa, qo'shni davlatlar bilan qo'shma dasturlar orqali xalqaro hamkorlikni rivojlantirish o'zbek sportchilarining yuqori darajadagi musobaqalarga

kirishini kuchaytirishi, ularning yuqori saviyadagi o'yinchilar bo'lib yetishishiga yordam berishi mumkin.

Xulosa

O'zbekistonda voleybolni rivojlantirishni rejalashtirish va boshqarishda davlat va jamoat organlari muhim rol o'ynaydi. Ularning birgalikdagi sa'y-harakatlari voleybolning mamlakatda mashhur sport turi bo'lib qolishi uchun muhim ahamiyatga ega. Infratuzilmaga sarmoya kiritish, moliyalashtirishni ko'paytirish va turli darajadagi hamkorlikni rivojlantirish orqali O'zbekiston nafaqat mahalliy aholiga foyda keltiradigan, balki xalqaro musobaqalarda mamlakatni muvaffaqiyatga olib keladigan kuchli voleybol madaniyatini rivojlantirishda davom etishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI

11. Solijonovich, S. J. (2025). VOLEYBOL SPORT SEKSIYASI MASHG'ULOTLARIDA MUSOBAQALARGA PROFESSIONAL DARAJADA TAYYORLASH JARAYONLARI. Лучшие интеллектуальные исследования, 42(1), 159-164.
12. Solijonovich, S. J. (2025). VOLEYBOLDA MUSOBAQA OLDI MASHG'ULOTLARI UCHUN MAXSUS TAYYORGARLIKLAR SIKLI. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 66(3), 383-390.
13. Solijonovich, S. J. (2025). VOLEYBOL O'YINIDA MUSOBAQALARDAN KEYINGI QAYTA TIKLANISHDA SAMARALI USULLAR. Лучшие интеллектуальные исследования, 42(1), 153-158.
14. Solijonovich, S. J. (2025). 15-16 YOSHLI VOLEYBOLCHILARNING MUSOBAQA OLDI RUHIY TAYYORGARLIGI. Лучшие интеллектуальные исследования, 42(1), 147-152.
15. Solijonovich, S. J. (2025). VOLEYBOL O'YINIDA YUQORIDAN TO'PNI QABUL QILISH TEXNIKASI. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 64 (4), 192-197.

16. Solijonovich, S. J. (2025). VOLEYBOL O‘YINI TEXNIKASINI QISMLARGA BO‘LIB O‘RGATISH TEXNIKASI. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 64(4), 206-212.
17. Solijonovich, S. J. (2025). VOLEYBOL MASHG‘ULOTLARIDA O‘YIN CHIDAMKORLIGINI RIVOJLANTIRISH UCHUN DASTLABKI O‘RGATISH TEXNIKASI. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 64(4), 198-205.
18. Solijonovich, S. J. (2025, January). 15-16 YOSHLI VOLEYBOLCHILARNI SPORT SEKSIYASI MASHG‘ULOTLARI ORQALI UMUMIY VA MAXSUS JISMONIY SIFATLARNI RIVOJLANTIRISH. In *International Conference on Economics, Finance, Banking and Management* (pp. 10-22).
19. Solijonovich, S. J. (2025, January). VOLEYBOL SEKSIYASINING TUZILISHI, MAQSADI VA VAZIFALARI. In *International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences* (pp. 6-17).
20. Sulaymonov, J. S. (2024). Maktab va professional ta’lim tizimida ta’lim tizimidagi innovatsion pedagogik texnologiyalar. Экономика и социум, (2 (117)-1), 673-676.
21. Solijonovich, S. J. (2023). ZAMONAVIY VOLEYBOLDA TO‘PNI O‘YINGA KIRITISH TEXNIKASI. IMRAS, 6(6), 366-373.